

BVD / SBP

- rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A81/020

17 december 1981

POLEN / ENKELE KANTTEKENINGEN BIJ DE HUIDIGE ONTWIKKELINGEN

De positie van de PVAP

De minimale nieuwsvoorziening vanuit Polen brengt ondermeer met zich mee, dat er nog steeds onduidelijkheid bestaat omtrent de situatie waarin de PVAP (de Poolse CP) zich op dit moment bevindt.

Het Franse persbureau AFP berichtte op 16 december j.l., dat een groot aantal PVAP-leden tot op CC-niveau inmiddels gearresteerd zou zijn en dat het vooraanstaande Politburolid [redacted] geheel uit het beeld was verdwenen. Bronnen, die door AFP als betrouwbaar werden omschreven, zouden hebben gezegd, dat [redacted] vastbesloten zou zijn de orthodoxen binnen de partij, die in de afgelopen weken zijn plannen voor een nationaal akkoord mede hadden getorpedeerd, uit te schakelen.

Inmiddels berichtte het Sovjetrussische persbureau TASS op 17 december echter vanuit Warschau, dat [redacted] op het ministerie van Buitenlandse Zaken Oosteuropese journalisten te woord had gestaan en dat hij tegenover hen de uitroeping van de staat van beleg had verdedigd.

Opmerkelijk blijft het voortdurende zwijgen van de leidende organen van de PVAP. In een op 16 december in het CPN-dagblad De Waarheid gepubliceerde beschouwing wees buitenland-redacteur [redacted] hier ook op. Hij herinnerde eraan, dat de Poolse grondwet een bepaling bevat waarin de leidende rol van de PVAP expliciet is vastgelegd, en vond het daarom hoogst merkwaardig dat voorzover bekend geen der beleidsbepalende partijorganen zich tot op heden had uitgesproken over de afkondiging van de staat van beleg *).

In dit verband verdient ook een bericht de aandacht, dat radio Warschau op 16 december mededeelde dat de voor 18 december a.s. vastgestelde bijeenkomst van de Centrale Contrôle Commissie van de PVAP **) was uitgesteld; het bericht gaf geen reden voor het uitstel.

Tenslotte is in deze context een melding van AFP (d.d. 16 december) vermeldenswaard, waarin gezegd werd dat in het gebouw van het CC-PVAP alleen de aanwezigheid van personeelsleden werd gesignaleerd : Hogere partijfunctionarissen zouden er nog niet waargenomen zijn.

Het ontbreken van iedere officiële uitspraak van de PVAP-leiding wordt nog merkwaardiger wanneer in rekening wordt gebracht dat TASS reeds op 15 december vanuit Warschau kon melden, dat zowel het CC van de Verenigde Boerenpartij als dat van de Democratische Partij ingestemd hadden met de afgekondigde maatregelen.

Het geheel van de in dezen ter zake doende gegevens en beschouwingen overziende kan weliswaar geconcludeerd worden, dat de PVAP blijkbaar achter de coulissen dient te blijven, maar dat nog steeds niet duidelijk is of het hierbij gaat om een taatsische zet of dat Polen niet alleen zuivert van dissidenten en actieve Solidariteitsleden maar ook van orthodoxe partijleden.

De positie van de RK-kerk

Prees Radio Warschau op 15 december nog de RK-kerk vanwege haar positieve rol in de bestaande situatie, de tijd voor dergelijke loftuitingen zal wel voorbij zijn, nu de RK-kerkleiding in Polen zich in niet mis te verstane bewoordingen over de huidige toestand heeft uitgesproken. In haar jongste verklaring stelde de kerkleiding namelijk expliciet dat de Poolse bevolking zucht onder een terreurbewind.

- *) In zijn artikel merkte op, dat het laatste CC-plenum op 27 en 28 november was gehouden, het Politburo op 5 december voor het laatst bijeen zou zijn geweest en op 8 december het partijsecretariaat voor het laatst had vergaderd met de secretarissen van de partijdistricten. Tijdens deze laatste vergadering zou sprake zijn geweest van ernstige mening verschillen tussen wat noemt de democratische en de anti-democratische stroming binnen de PVAP.
- **) Onder normale omstandigheden heeft de CCC tot taak na te gaan of partijbesluiten wel correct uitgevoerd worden en of de individuele partijleden zich aan de partijlijn houden.